

Transcripció de l'entrevista del Joan Piera:

- **La primera pregunta és: si podries explicar el procés de naixement i desenvolupament de l'entitat?**

+ A veure doncs... el procés de naixement... abans diguem.. el procés de naixement no serà de l'entitat sinó que serà del projecte, perquè això no va començar amb l'entitat. O sigui creem una entitat i farem concerts, no. Això era conseqüència d'un programa que hi havia a l'Aula de Cultura, a Sanfeliu. A veure jo t'ho explico i després t'ho repeteixo si vols. Primer te l'explico a la meua manera.

L'Aula de Sanfeliu era una aula petitona li dèiem el piset, tu coneixes les aules d'Hospitalet?

- **No, no sóc d'aquí**

+ Val, Bueno doncs, són equipaments municipals bastant grans. El *Barradas* el coneixes, l'auditori?

- **Si, si he estat.**

+ Bueno, pues la meitat d'espai del *Barradas*, ara n'hi ha una de molt maca, molt ben equipada, em sembla que l'han fet amb grades retràctils, per quan fan activitats. Està a la Florida i una altra que l'han fet molt important a Bellvitge i, les altres són més antigues. Bueno, en aquella època, aquesta aula que li deien el piset, el director que hi havia va marxar i van entrar, em sembla que el van fer director del Consorci de normativització lingüística o algo així. Jo, que estava d'ajudant d'ell, em vaig quedar de director.

Llavors, aquesta aula anava fent cosetes, però tenia habitacions petites i no podia fer cap espectacle.

Bueno, un bon dia, ens vam liar, no podíem fer-ho, però vam tirar-ho tot a terra i vam fer una miqueta de saleta per fer una mica d'espectacle i, cabíem 30 o 40 persones que no està malament i, llavors fèiem jazz, és clar. El bateria, el contrabaix i un saxo.. Bueno hi cabia tot bé. Un dia parlant amb un dels músics, molt amic meu, jo li deia: jo voldria introduir veu, a més a més de la música clar.

I ell em va dir: Bueno, doncs jo et puc aconsellar.. ves a veure una noia que es diu Beatriu i parles amb ella i tal.

Bueno, la vaig anar a veure i aquella em diu, allò la piedra filosofal, era; *jo canto jazz i també canto lírica, òpera sarsuela i tot això. Però la tessitura d'una i de l'altra no em van bé per la veu. O faig, una cosa o faig l'altra i he optat per fer lírica que a mi em va més bé, amb el jazz m'haig d'esforçar.* (Amb el jazz normalment és allò una veu una mica aspre com els gospels, o molt aguda i, en canvi la lírica és una veu harmoniosa que va pujant o baixant, sense canvis bruscs i tal). Total que em va dir: *a mi em va més bé.*

I jo, com que sóc aficionat a l'òpera, dic: *hosti*. I aquí va començar la història. Llavors li dic: *tu podries fer algun concert?* I em diu que si. *Òndia! Pues ja està*. Llavors vaig reduir l'assignació pressupostaria, com que era el director, del jazz i el vaig passar a concerts d'àries, és a dir, recitals lírics.

I allò que comença a funcionar, va funcionar tant bé que la gent que va venir, a més a més, la gent fixa't tu, Hospitalet, no és un lloc i menys el barri de Sanfeliu, molt culte musicalment. Teatre sempre hi hagut per aquí baix, però música poca.. El Reventós en va fer, però va desaparèixer, però ningú se'n va encarregar.. Llavors el que vam fer va ser passar informació a la gent que ja tenia informació de les activitats de l'aula: o sigui el jazz, el teatre, les exposicions de fotografia, classes d'art dramàtic, aprendre a pintar.. tot això. Aquests tallers que fèiem a l'aula, jo els hi vaig enviar informació dient: farem recitals lírics, sentirem la *Traviata*, o sigui noms que sonessin... Sarsuela, la *Tabernera del Puerto*...

+ Entre això i després vaig trobar els meus amics, un d'ells l'Artur: *escolta i que hem de fer d'això? Hosti, estàs boig et fotràs una hòstia que això no funciona que a Hospitalet això no ha funcionat mai. Però Bueno va, tira endavant, conta amb mi*.

+ L'altre també em va dir el mateix, l'altre també, el mateix.. vam ser, ja et dic, 30 i pico, em sembla i, d'aquests 30 i pico eren, posa que meitat i meitat, 15 venien perquè jo els havia trucat i els hi havia dit que farem l'òpera i, els altres 15, eren de gent que estaven fent tallers i quan el director deia: *escolta que hem de fer una cosa, m'hauríeu de donar un cop de mà*.

+ Doncs, la gent, t'ajudava, el director demanava que s'ha de fer, hem d'anar a fer de números, hem d'aplaudir i tal, doncs anem.

+ I quan van venir van quedar tant encantats que s'hi van quedar. O sigui els 15 que eren els amics com l'Artur i altres, aquests ja estaven, o sigui aquests al contrari, aquests van trobar defectes, perquè tots anàvem al Liceu i havíem sentit la *Caballé* i, és clar ara sentir a la nena de la veïna.. Però Bueno, funcionava, i llavors aquests 14 o 15 que van venir, van venir a un primer concert i jo vaig pensar al segon no vindran, però van venir al segon, al tercer..

- I cada cop s'hi van anar sumant més gent no?

+ Si, va ser a partir d'aquest èxit que, amb un concert en concret, que no m'enrecordo quin dia va ser.. el tercer concert o així que va fer l'aula, van començar: *escolta'm com que som tan poquets, 14 o 15 o 20, ens podríem convertir en un grupet*: els amics de l'òpera i, com que els amics de l'òpera ja existeixen a Sabadell, llavors vam pensar que seríem els *Amics de l'Òpera de l'Hospitalet*. I així va començar, ens vam reunir, vam fer una assemblea constituent, i vam crear l'entitat i llavors aquí va tenir una part molt important, els jefes meus, o sigui el Leonorio i sobretot, el polític, l'Amadeu Joan, que hagués pogut dir: *escolta'm no ens embarquem en l'òpera que això no saps com comença i pot acabar, aquí amb escenaris i això*..

+ Però, no, al contrari, van dir: *Això està funcionant, si hi ha un grupet d'entusiastes que li donen suport, doncs que ho facin ells.*

+ Llavors a partir d'això ens vam convertir amb entitat, l'Ajuntament, l'àrea, no, llavors era el Patronat Municipal de Cultura, va deixar que entréssim nosaltres, ens vam constituir en entitat i tot això i, llavors va començar a funcionar els Amics de l'Òpera, amb el pressupost de l'Aula, llavors amb els diners de l'Aula que jo en aquells moments destinava, ah perquè llavors a mi, va arribar un moment en què per política de regularització d'estructura o del que sigui, els directors ens van canviar. A mi, em van treure de Sanfeliu, i em van portar a Santa Eulàlia. Però, llavors va entrar l'Artur a Sanfeliu, va fer unes oposicions i va entrar. És clar, com que l'Artur era de la colla nostra, el que jo havia començat, ell ho va mantenir, al contrari, com que ja funcionava, ho va apretar més.

+ I aquest seria, ara això no sé com t'ho puc explicar...

- **No si, ja m'està bé, m'ha quedat bastant clar. Llavors, es va constituir com a entitat, va ser quan va canviar de President o va ser de manera simultània?**

+ No, ja havíem canviat, llavors no se com dir-t'ho.. amb ell ja era director de Sanfeliu i jo, ja era de Santa Eulàlia i, un any abans potser de que ens constituíssim formalment, que això va ser al 91. El primer concert va ser al maig del 88. Aquest concert que vaig parlar amb aquella noia del jazz, la...

- **La Beatriu Gerona**

+ Sí, amb aquesta noia, o sigui el concert que va fer aquesta noia i dos companys més va ser al maig del 88 i, al novembre, desembre del 91, vam fer l'Assemblea Constituent.

- **Val, llavors va ser un procés molt ràpid que us va constituir com a entitat.**

+ Sí, perquè, això diguem, va anar amb molta pressa perquè la gent estava com engrescada, com entusiasmada.. Hosti! Això funciona i sobretot perquè a Hospitalet això no havia passat mai.

+ El Reventós, que tu ja has fet coses, feia concerts de piano, al seu local, un local petit. Els Pizzicato, feien concerts barrocs amb clave a l'Ermita de Santa Eulàlia, l'Ermita romànica de Santa Eulàlia i feien el cicle Bach allà i poca cosa més i, llavors van desaparèixer i van passar uns anys així, poquets, que no es feia res. Llavors entrem nosaltres i fem la part diríem, la part que té nom. O sigui un concert de piano té un nom relatiu, en canvi, una ària d'òpera, no sé, el *Rigoletto*, el *Trovatore*, el *Nessun d'Horme*.. tot això, això crida més a la gent, és la part més mediàtica de l'òpera. És clar, un concert de piano de *Chopin*, és una delícia, però no té la força que té una ària d'òpera, que té el *Nabuco*, Bueno el *Nabucco* és un cor i això no fem, perquè cor no hi cabia, un cor d'òpera. Però Bueno, cabia amb trossos de la *Flauta Màgica*, la part cridanera la vam posar i és clar, el públic ens va funcionar molt bé, tant és així que el

primer concert.. llavors en veure que això ens funcionava a l'Aula de Sanfeliu, al quart concert ja vam veure que no hi havia suficientment lloc. Les condicions d'un piset amb un sostre molt més baix que això, una sala que era una mica més que aquesta habitació, amb un piano amb un teclat, no era ni piano, no tenia ressonància, res.

+ Bueno, vam fer uns recitals que van funcionar molt bé, perquè la gent, no per la qualitat, perquè allò de qualitat no en tenia, però que era una sorpresa, la il·lusió i que es van anar animant i, amb una sabata i una espadenya vam muntar-ho.

+ Llavors vam anar a la caixa, com que el Patronat ja ens havia passat la feina a nosaltres, vam establir un conveni econòmic amb l'Ajuntament i, llavors vam tenir llest per llogar un piano de cua, amb un escenari com cal al *Barradas*, amb 240 butaques... Nosaltres, fèiem, ja t'he dit, 15 i 15, 30, el màxim que vam arribar van ser 40 persones amb una saleta una mica més que això. I, d'aquí passa a 240, això va ser un repte, no brutal no, esgotador que dius: *com l'omplirem?*

Però és clar, resulta que n'hi posem 120, al·lucinàvem, no ens ho podíem ni imaginar, o sigui, tot el boca a boca, la propaganda que vam enviar, tot va funcionar a la perfecció. I ganes, sobretot de que a Hospitalet, tinguéssim una cosa diferent, es feien sardanes, es feia música de flamenc, es feia música de cantautor.. el que vulguis, però clàssica no se'n feia, res.

+ És clar, això, per la gent que ens agradava, si eren 200, 120 van venir a tots (el concerts) i, a partir d'aquí, més més.

+ Llavors a partir d'això la cosa va anar rodant, van venir de Barcelona, teníem dos socis que eren de Martorell, imagina-t'ho.

+ A veure que m'estic enrotllant, no se si...

- **No, m'està bé, així m'has respòs moltes preguntes.**
- **I llavors quins serveis oferia l'entitat? (A part dels concerts clar)**

+ O sigui conferències, però a veure, això eren poques, en principi el tema era que la part bàsica fonamental eren els concerts. Llavors, tot l'esforç de la junta era del concert. Pensa que al començament la caixa no tenia instal·lació de llums escèniques i havíem de muntar en cada concert una torre d'aquests d'embalat de carrer, una torre que devia fer doncs uns 4 metres, muntant els fanals a baix i començar a estirar fins a dalt. Una torre a cada banda, hi havia una feinada i, és clar, tot això ho va fer, que hi havia un caliu, de vegades les dificultats t'aplaquen, però amb les dificultats veus que les vas vencent, llavors l'autoestima creix i, llavors semblava com si no tinguéssim fre nosaltres. Anàvem a totes, llavors ja més endavant escrivíem a tots els conservatoris de Catalunya, amb una paraula, vam començar amb aquests 14, 15 socis que els enviàvem cartes i, vam acabar amb gairebé 2000 cartes mensuals, 1700 i pico cartes i 300 i pico de programes que els hi deixàvem en grupets: al forn, a la sabateria, a la Virreina, al Palau de la Música. Tot això, em sembla que eren 2200 programes cada mes, dels quals 1700, eren cartes que enganxàvem a casa a la nit.

+ Bueno això és una anècdota, d'allò que vam començar amb 14 i vam acabar amb aquestes trameses, llavors veies això, el fort eren els recitals, ens absorbien tant que llavors conferències o coses així, en fèiem però de manera esporàdica.

+ O sigui en els estatus dèiem de crear un fons musical, crear uns hàbits, tertúlies, conferències per aprendre... Bueno, això era un idea que tenia el nostre Manifest Fundacional, però, això vol dir molta gent a la Junta i érem uns 7 o 8, i que pencàvem érem 3, com passa a tot arreu, i llavors ja era suficient.

+ I et diré una cosa, ens entusiasma tant, que ja no pensaves que fes falta una conferència per explicar les dificultats d'una ària, la tessitura de la veu de tenor, què és una impostació, els aguts, els pianos. O sigui per anar donant petites informacions a la gent perquè hi entenguessin més, però no calia, la gent ja s'hi entenien. El públic, teníem un públic fantàstic, era públic agraït, aplaudien a rabiar i no fallaven mai ningú.

+ Havíem arribat a omplir 240 butaques del Barradas, quan fèiem la Mostra de Noves Veus, dissabte i diumenge, s'hi posaven 180 persones dissabte i 180 persones diumenge. Incomprensible, incomprensible.

+ Al 90, vam fer l'entitat al 91, doncs potser al mateix 91 o al 92, no recordo, vam fer, la Mostra de Noves Veus, perquè l'objectiu era, no refiar-se dels cantants, més o menys consagrats, solistes del cor del Liceu. Més enllà no podíem anar.. per diners. I el cor del Liceu, va anar molt bé perquè a més a més vam conèixer un pianista extraordinari que ens portava a gent del cor.

+ Però llavors la idea era la de les Veus Joves, però li dèiem Mostra, per evitar: *qui és el millor, el segon i el tercer no vale para nada*. No, no, tots eren bons, amb la idea de no desmerèixer a ningú i li vam dir Mostra. Però al final va acabar sent un concurs, les votacions del públic i les votacions del jurat, és clar, defineixen un primer, un segon i un tercer, no ho volíem, però al final, va deparar a això, però Bueno, escolta'm, posar 180 persones, tothom amb la papereta, votant: **tu a qui has votat? –al primer. *Ah no, jo al tercer*.

+ No sé es discutien, el públic entre ells, era una cos inversemblant, és a dir, una passió, per dir-ho així eh, una passió la gent, venia, feien cua per seure allò una mica més a vall de la Platea, per poder veure al cantant bé, vull dir, era una cosa inimaginable. Aquesta frase: *no ens ho imaginàvem, l'èxit ens va superar...* frases d'aquestes és que les estic posant contínuament en el resum que faig, perquè no és fer el paguero, sinó que és la realitat. En aquell moment això era així.

- **I per tal de captar públic o socis, ja sigui que s'animin o que visquin lluny, oferíeu alguna facilitat de transport o alguna cosa?**

+ No, donàvem la informació i no oferíem cap mena de facilitat, no. No, perquè això potser ho haguéssim pogut fer, però, ja entràvem en un terreny de transport, d'autocars, que al final de tot ho vam fer, però ja no per captar públic, sinó per anar veure òpera en directe.

+ El final de la nostra trajectòria, d'aquests 26 anys, els últims 5 anys anàvem a veure òpera en directe a Viladecans que era la que feien els Amics de l'Òpera de Sabadell i la Generalitat va muntar un circuit que li deien Òpera de Catalunya, que anava per Girona, per Terrassa, per Manresa, per diferents capitals de Província i pobles, que en aquest cas era Viladecans.

+ A Hospitalet no es pot fer òpera perquè el Joventut, que és el Teatre que tenim, no té fossar. O sigui si els músics havien d'estar a dalt de l'escenari, o bé a un nivell que farien nosa al públic, perquè estarien al mateix nivell del públic. Doncs no, a Hospitalet no es pot fer òpera o menys aquest tipus d'òpera.

+ Home alguna òpera barroca que vam fer nosaltres, una òpera: *Pimpinone* que hi havia un quartet i un sextet de corda barroca que llavors en un racó de l'escenari podia haver-hi una orquestrina i l'escena, l'acció es podia fer en un altre racó.

+ *Pimpinone* són 3, una noia, un actor que canta poquet i després el vell cascarrabies. Llavors a *Pimpinone* això es podia fer amb un quartet a l'escenari, però òpera com el que entenem tots com a òpera, òpera simfònica, a Hospitalet això no es podia fer, per això anàvem a Viladecans, perquè a Viladecans sí que ho tenen i anàvem amb autocars, fins al que n'hi portàvem gairebé 100 persones, 2 autocars: un de 50 i un de 45, o dos de 50, pràcticament sempre plens, ah i és clar, a més a més gent que no podia venir a l'hora de l'autocar però havia comprat l'entrada i venien amb el seu cotxe, perquè és clar, l'entrada valia 40 i pico i nosaltres la veníem a 25. A Viladecans que fa descomptes per grups, familiars, 10, 15 o 20, nosaltres li vam dir, no 10, 15 o 20, t'emportem 100. Llavors és per això que de 40 vam baixar a 25 i 25 més 5€ de l'autocar, o sigui anar amb autocar allà, anar i venir per escoltar òpera, era un regal.

+ Bueno, ara ens hem passat, hem anat de l'any 1 a l'any 26.

- **Bueno, llavors quin era el teu paper a l'entitat? I quin segueix sent avui en dia? Encara que l'entitat avui en dia sigui dissolta, per saber si fas algun acte en commemoració a l'entitat o algo així.**

+ A veure a veure, això no ho entenc.

- **O sigui quin era el teu paper a l'entitat? O sigui tu eres el President de l'entitat, però més enllà d'això?**

+ A veure, primer era Secretari durant 5 anys fins que el President va morir, durant 5 anys em sembla, el cinquè any encara hi havia el Cardona sí. Durant 5 anys i poc després, va ser el President ell, que ja va començar sent President de la Comissió Gestora que fèiem els Estatuts i tot allò. Ell ja era President en aquella època, el vam anomenar entre els companys: tu de la Comissió Gestora ets el President, tu Secretari.. el vam fer a votació, la gent va dir que li era igual aquest que aquell i en Jaume va ser-ho durant 5 anys em sembla i després vaig ser-ho jo. Jo mai vaig trobar relleu i, d'aquí ve que vam plegar. Llavors va arribar un moment que jo m'estava convertint en "un

Chico para todo”, i llavors això no pot ser i, et cremes. Per exemple, l’Artur es va casar llavors, clar, formava família, llavors després se’n va anar a Montmeló també.

+ La Secretaria se’n va anar a viure a la Verneda a la quinta punyeta, al final de Barcelona i era molt difícil de venir.

+ Al Josep Maria, el van enviar, ell estava en el món de les editorials per escoles i llavors va haver de fer un recorregut fins a Mallorca.

+ O sigui la situació dels companys era complicada, la meva al revés, era fàcil: *mira això que queda, doncs mira ja ho faré jo, mira això que vas, ja ho faré jo* i, aquest *ja ho faré jo*, no te n’adones però vas carregant i vas carregant, vas fent fins a la tonteria més tonta del món, com per exemple: nosaltres donàvem sempre flors a cada concert, pianista, cantant.. a tothom. Qui repartia les flors? Doncs en Joan Piera. *Home no, mira jo com vaig, no puc pujar a l’escenari*. L’altre: *Mira, a mi diga’m el que vulguis però no em facis pujar a l’escenari perquè em fa vergonya*. Així que vaig dir ja ho faré jo i aquest ja ho faré jo va ser crònic.

+ Llavors suposo que aquesta va ser una causa que fes que jo digués: *hasta aquí hemos llegado*.

+ Els companys que vam fer una nova junta perquè molts d’aquests ja et dic: l’Artur, l’Emilia, en Josep Maria, tots van dimitir, van dir: *escolta jo ja estic cansat*. Jo també ho estava, però a l’hora de plegar enserio, jo no vaig saber-ho fer i em vaig tornar a embolicar, vaig buscar companys nous i vaig continuar.

+ Clar, en el fons vaig ser el fundador de fundadors, vaig ser el que va començar allò que se li va encendre la bombeta: aconseguint l’aula, buscant suports, anant a veure el pianista a casa seva, des d’allà mateix fèiem el programa, vaig anar buscant tantes complicitats, sense adonar-me’n que jo estava tant implicat que l’hora de dir que no i de plegar, no vaig saber-ho fer.

No m’arrepenteixo, perquè al final he plegat i, vaig passar de ser un creador, a ser un enterramorts. O sigui, des de ser una comadroneja que ajudes a néixer la criatura, vaig començar l’enterrament, però Bueno.

- I actualment, segueixes fent activitats en commemoració a l’entitat?

+ Però en aquest moment? Una vegada hem plegat?

-sí

+ Doncs a veure, una vegada vam plegar, per liquidar l’entitat, una d’elles era: agafar els diners que hi havia en el compte i repartir-los a les entitats que fessin una feina més semblant a la nostra i entitats properes a nosaltres. Però això, en la junta d’aquell moment ens va semblar molt perillós, perquè ningú feia música clàssica d’entrada, llavors qualsevol és susceptible de rebre diners d’una entitat veïna. A qui li dius que no? Al casino? O a Gent de Pau? O bé al Centre Catòlic?

+ El casino feia teatre, el Centre Catòlic també, feien ball, el Centre Catòlic feia basquet.. llavors qui tenia més dret un que l'altre? Llavors, manera: vam agafar els 4000€ que ens van quedar en aquell moment i els vam portar a Càrites, que van estar la mar de contents en aquell moment. Llavors coses per recordar.. ah sí, una cosa per recordar, de l'entitat, doncs encara l'estic fent, que és el llibret. Els hi vam prometre a tots els socis, que a partir d'ara perquè tots tinguéssim un record, perquè és clar, ningú guarda els programes a casa, el guardes 15 dies i després el lences, fot nosa, llavors vam dir que faríem un llibret on estiguessin recollits tots els concerts, amb totes les anècdotes, amb totes les coses que ens han passat i tota la història i, un dia el presentarem i el regalarem a cada soci i, això és el que vam dir que faríem i, que espero que a finals d'any fer aquesta reunió amb els antics socis i amb els nous.

- **I quina relació manteníeu amb els socis i quina teniu actualment? O sigui sempre hi havia el mateix públic encara que anés variant, hi havia de fixe?**

+ No, a veure, hi havia un nucli, de 100 persones, que tots eren socis, que nosaltres com a màxim vam arribar a tenir, no vam arribar mai a la quantitat de 150 que era: *hem d'arribar a 150*, sempre ens ho dèiem. No, la gent els hi costa d'associar-se, els hi costa bastant, no sé si per records desagradables, històrics... Antigament, tothom que es va associar amb les entitats d'esquerres quan va venir el canvi, s'ho van passar molt malament, alguns fins i tot van desaparèixer.

+ Llavors, jo això ho recordo a casa meua: *no t'associis mai amb ningú, que això porta mala estruga*.

+ Suposo que era un, allò que diuen en castellà, un resabiado, en català no sé com ho diria eh, però tindria aquella cosa de dir: ep, veniu als concerts, veniu tothom.

+ I només vam arribar a 133 o 134, a 140 no vam arribar mai, aquests eren els socis que vam afer. Però eren fidels, fidels, no fallava mai ningú, venien a tot. Venien als concerts que fèiem al Liceu, allà a les Rambles. Doncs molta gent d'aquesta d'aquí venien també a sopar en el públic de les Rambles, o sigui era un públic el d'aquí fidel. A més a més, era tot de la zona centre o la majoria, me'ls trobava cada dia al carrer allà on fos.

+ Moltes vegades: *Ei, Enriqueta, enrecorda't que diumenge tenim concert*.

+ (Ella): *Ai, si si, ja he rebut el correu, ja l'he rebut però ara no m'enrecordava, gràcies per dir-m'ho*.

+ Em trobava una altra que deia: *Ei que vindré, a quina hora comenceu?*

+ Vull dir, aquest diàleg de carrer es mantenia constant, i jo fins i tot, el provocava. Quan veia una cara coneguda que passava per l'altra vorera i no em veia, però jo si que l'havia vist: *Ei, hola, Adéu. (L'altra): Ei, adéu*.

+ O sigui, jo feia el màxim esforç de...

- **D'establir un lligam.**

+ ... d'anar escampant, d'anar recordant aquest a l'altre. Tot això ho feia, no tan sols a les cartes, enviant aquestes mil i pico, sinó que quan els trobava pel carrer, perquè sempre tenia por de que un tema com l'òpera, a la que baixes una mica el llistó, la gent es cansa, però no no, resulta que hi havia més afició de la que et pensaves, com a mínim afició superficial, que la cosa coneguda, allò que t'he dit a les Arias. Però vam introduir música instrumental a les cambres, trios de corda amb piano o concerts de piano sols que funcionaven de conya.

A més a més, vam descobrir un pianista, en fi d'aquí, que estudiava però també a les escoles d'aquí, però que anava a estudiar a Madrid i que va guanyar el Premi Maria Canals que és el premi més important de piano de Catalunya, Bueno i d'Espanya, Bueno d'Espanya potser no és el més important, potser hi ha el de la Paloma Ossea a Santander, aquest el de Santander és el gran Premi. Però després hi ha immediatament el Maria Canals i aquest noi el va guanyar per unanimitat absoluta.

+ Ningú sabia qui era, de cultura no tenien ni idea, ensenyament tampoc, vaig anar a la seva escola i tampoc. Sí, sabien que aquest noi tocava el piano, però ningú li va fer un seguiment i llavors el vam descobrir a Múrcia. Nosaltres anàvem fent de Sherlock Holmes, anar buscant, buscant aquest a l'altre, trucant a les associacions de Joventuts Musicals que teníem contacte, fins que en un programa que ens envien: José Enrique Bagaría. Llavors vaig dir: *Hostia, ja el tenim!*

I llavors, això que era? A Albacete, sí, a la ciutat d'Albacete els hi vam explicar i ens van donar un telèfon i el va venir a fer concerts aquí a l'Hospitalet, dos o tres vegades i ara volta per mig món. Ara viu a Saragossa i està casat amb una noia aragonesa i ve a donar classes al Liceu, al Conservatori del Liceu, des de Saragossa.

+ Bueno, la relació amb els socis és aquesta: relació de carrer, perquè són veïns meus. Vull dir, ens hem trobat al Casino, ens trobem a l'Ateneu, ens trobem a la Festa Major, ens trobem als sopars de carrer...

Tot això, fa que es mantingui la relació: *Piera- senyora Pepeta*. Doncs la relació, és òpera, el punt on ens trobem: òpera. Ens trobem allà on ens trobem, aquesta senyora, aquell senyor, aquella noia: *Mira, el de l'òpera*.

Per això la meva adreça electrònica és: òpera Piera. Per això sóc el de l'òpera, no saben ni com em dic, de nom, ni de segon cognom. El de l'òpera i punt. Per això vaig posar a la meva adreça electrònica: òpera-piera.

- **Potser també per això tenies aquesta responsabilitat, perquè com que tothom et coneixia per allò tenies com por de si baixaves el llistó saps? La gent ja deixava d'anar i..**

+ Bueno, el llistó, en qualsevol activitat de la vida, no el pots baixar mai. Llavors, aquest és un motiu de més, perquè, és clar, t'has de fiar del públic, perquè si tu tens el millor cantant del món i, el puges a l'escenari, i, a baix, estic jo i la meva dona: cagada no, això no val.

O sigui, és important el cantant, molt important, però és més important el públic. Perquè sinó, la connexió: cantant-públic, o artista, diguem-ne, no cantant, artista del tipus que sigui i el públic, es retro alimenten, no, que es diu?

- Sí

+ doncs és això

- **I quin tipus de suport va rebre durant el transcurs de l'entitat?**

+ Mira, en contra dels rumors que de vegades diu: *els de dalt no hi conten mai amb tu*. Doncs mentida, sempre, sempre vam tenir una bona subvenció tant de l'Hospitalet com de la Generalitat sempre.

+ Una altra cosa és la puntualitat en pagar que llavors obligaven a que arribava el mes de gener i la subvenció encara no havia arribat, però el concert sí que ja l'havies de fer, i llavors havies d'anar al banc, signaves a nom teu una pòlissa de crèdit i llavors quan venien els diners de l'Ajuntament, anaves i liquidaves la pòlissa de crèdit, però durant 3 mesos 4 l'entitat funcionava amb el risc del President per dir-ho així. A veure no era un risc dramàtic per posar-se a tremolar perquè tu confiaves en què l'Ajuntament compliria perquè ens havíem compromès en un conveni però a la gestió de vegades es fa lenta i tal i qual: no encara no l'hem signat però no et preocupis, quan anava allà i li deia a més a més al director de la caixa que era una bellíssima persona, em deia: *tu firma'm els papers oficials i jo els guardo en un calaix i et donc tots els diners, però si un dia passés algo jo tinc els papers per cobrir-me a mi, però jo no els faré servir mai*.

+ Hi havia un pacte de cavallers, de bona gent, entre el director i jo. Jo li firmava tots els documents, exposant-me, com a President havia de firmar i l'aval era la meua fortuna personal, però llavors hi havia un entente amb ell que deia: sht tranquil, que jo també aniré a darrer del teu pressupost i com que ell es veia sovint amb l'alcalde, sovint amb el cap de relacions, deia: si hi ha un problema que s'endarrereixi ja aniré i li diré: *ei senyor Ignacio, enrecorda't eh que aquell se l'ha jugada*.

+ Són aquelles coses que mai es poden fer públiques, però que entre gent legal com es diu ara, es poden fer.

+ Jo m'exposava, el director de la caixa també s'exposava i el responsable de l'Ajuntament també feia els possibles perquè tot això lligués i, llavors mai vam tenir cap mena de problema i llavors les dotacions econòmiques eren jo diria que bé, podrien haver estat més.

+ Una altra cosa és que jo off the record, veiés mancances de projecte, per part de l'Ajuntament: *Aquí estem fent això, ens estem trencant les banyes, l'Ajuntament està pagant religiosament, la Generalitat també. A això li falta una empenta. Li falta un piano*.

+ El piano l'haviem de llogar sempre, fins que al final el vaig aconseguir, però a base de *quien no llora no mama*, doncs una miqueta a la vida sempre és així.

+ Però si, de vegades t'emprenya que vagis a base de reclamant reclamant, vam tenir un piano de cua, comprat per l'Ajuntament i, ara està allà al *Barradas*. Mira, tenim piano perquè ens vam posar i vam pensar: escolta tu, això amb un teclat no va perquè la sonoritat... i a més a més el cantant no vol cantar acompanyat.

+ Hi ha estils, els cantants de música pop, com que tot va electrificat, tots van en peu trepitjant tecles i coses d'aquelles. Llavors el cantant toca un teclat i aquell teclat sona Bueno, una barbaritat.

+ Però en un concert on res va amplificat, llavors el teclat aquest.. en una sala petita funciona però en una gran sala allò no funciona.

+ A més a més, hi ha l'orgull de pertinença, jo canto amb un piano com Déu mana, amb un escenari com Déu mana.

+ Això al món de l'òpera i al món del concert simfònic, és una cosa que s'ha de tenir en compte: l'estètica, la missa en escena que se'n diu.

+ Un piano ben maco, de cua, ben afinat, que cada vegada que transportaven el piano: au afinador, paga transport, paga afinador... tot això, però nosaltres vam ser tossuts i el pressupost també donava, llavors retallàvem d'aquí, retallàvem d'allà, aconseguíem un piano i fins que l'Ajuntament va aconseguir un altre.

- **Llavors podríem dir que l'ajuda/ suport institucional us el vau guanyar vosaltres, insistint perquè us donguéssin coses i tenir més recursos perquè l'entitat pogués ampliar-se?**

+ no, a veure, els recursos si que te'ls havies de buscar tu. Home també teníem sponsors. quan vam presentar el Giravolt de Maig, una producció pròpia nostra, amb escenografia i vestuari, tot nou, comprat per nosaltres, el vam portar a Matadepera. Vam estar al Festival Internacional de Matadepera, patrocinat pel Corte Inglés.

Al Corte Inglés li vam ensenyar el programa d'activitats i va dir: *a mi m'interessa això, perquè conec a la soprano que feia de directora de muntatge, una soprano famosa: l'Ana Ricci.*

Llavors ho van subvencionar.

Però, clar, gas natural també ens va subvencionar. Durant 4 o 5 anys vam tenir subvenció de gas natural.

La Casa Pinor, de begudes, també ens va subvencionar un concert.

Llavors teníem subvencions puntuals que costava molt això. Havies d'anar molt al darrere, molt al darrere, entrevistes, per aconseguir un concert.

La Citroën, també ens va subvencionar un concert. Però costava molt.

Però a veure l'Ajuntament pagava el que li tocava i diríem que poca cosa més, la resta ho havíem de fer nosaltres. Home, feien molt en no complicar-nos la vida, trobàvem facilitats sempre.

La Generalitat també feia igual, però una mica més exigent la Generalitat.

A l'Ajuntament hi havia una certa flexibilitat que a la Generalitat no. A l'Ajuntament erets: en Piera, en Cardona... En canvi, a la Generalitat erets un número, allà hi havia una rectitud burocràtica que havies d'anar amb peus de plom, de complir.

A l'Ajuntament podies dir: *hostres que m'he descuidat això, demà t'ho portaré*. Hi havia una certa flexibilitat pròpia, del poder d'allò que diuen a prop. Per tant, jo conec al poder i el poder em coneix a mi, ens estem posant d'acord. Com això que et deia de la caixa.

La caixa portava no tan sols la meua llibreta, sinó la de tots els socis, per tant mala cosa hagués fet la caixa de fer-nos una jugada, perquè tots anàvem allà. Per tant la caixa, aquesta relació de complicitats que ningú la força però que existeix: la caixa, l'Ajuntament, nosaltres, doncs funcionava.

- **Durant el desenvolupament de l'entitat...**

+ com?

- **Durant el desenvolupament de l'entitat heu pensat de modificar l'estructura o els objectius per tal de recollir més públic?**

+ No.

- **...O sigui sempre han estat els mateixos i la mateixa estructura?**

+ a veure, sí, ens podríem haver... si, a veure, això és veritat, hi havia coses que no ens acabaven d'agradar tal com les fèiem que llavors dèiem: això li hauríem de donar la volta.

Però ja hi tornem a ser, això pot fer-ho una agrupació, una Junta a la que dir: *Bueno doncs, Fulano i Sotano, anem a fer això, el concert aquest, ai les flors, el piano i no-sé-què i vosaltres penseu en l'any que ve o penseu en que es pot modificar o que es pot introduir*.

Però això que tu preguntes és impossible, no amb nosaltres, sinó que les entitats fan prou, en què el President no dimiteixi, el Secretari faci la feina i 3 o 4 més i prou, no demanis res més, perquè a la gent els hi costa.

A les entitats, moltes vegades, hi va la gent per dir: *Bueno, doncs ja vindré jo. Home és que som pocs, som 4 i alhora que montes una exposició... Bueno, apunta'm, ja vindré jo de vocal*.

Això malament, ha de dir: *jo tinc ganes d'anar a aquesta entitat, perquè tinc ganes de fer aquestes coses, perquè m'agrada això que fan i per tant, m'hi vull implicar.*

Aquest si que és un bon element, els altres.. home, no és despreciable ningú, però els altres poca feina fan.

- **o sigui la ideologia principal és la motivació per tirar endavant.**

+ No, o sigui llavors si que ens adonem que hi ha coses que agraden. Home, la Mostra de Noves Veus que era un esforç de propina més del concert de cada mes, llavors va durar 10 o 12 sessions i després ho vam deixar de fer, no donàvem a l'abast.

Els que anàvem cada any fent la feina, ja no donàvem a l'abast, llavors un bon dia la vam passar a anual, la vam passar a bianual i de bianual a 0 anual, o sigui que la vam deixar de fer.

Bueno, era meravellós, veure el camerino ple de cantants nerviosos, gent que ajudava a vestir a les noies, que totes anaven molt llúides, una germana o una amiga que li cordava el tirant...

A més a més, nosaltres a cada temporada, els hi posàvem a dins dels camerinos, unes safates de bombons, segons la temporada eren bombons o maduixes. Per allò que anessin mastegant, per treure els nervis de sobre no? I a més a més, sempre els camerinos, estaven abarrotats, no sé com s'ho feien: els fotògrafs, els amics...

Però era un nervi d'allò joiós, veure a tanta gent que li interessava, venir a ajudar-te: *Què necessiteu? Va, ja vindré jo als camerinos a recollir les coses, quan tots els cantants estiguin allà, aquí no entra ningú.*

Coses d'aquestes... eren uns dies extraordinaris i, llavors dius: *això es podria millorar?*

Clar que es podria millorar, s'ha deixat de fer, no per falta de coneixement, sinó per falta de recursos humans. No hi hem arribat.

- **Però potser si haguéssiu arribat, haguéssiu deixat de banda altres aspectes que també eren importants, o sigui, havia de passar i ja està. Potser si haguéssiu centrat més atenció a la Mostra de Noves Veus, haguéssiu deixat de banda altres concerts o el que sigui.**

+ Sí, o sigui allò que diuen, a *caballo pasado*, ara veus moltes coses, però com que també veus que hi ha una inèrcia que va a la baixa, llavors dius: *fem el que puguem, salvem els mobles amb dignitat i ja veurem si arriba un moment que tens una injecció de gent nova que digui: vinga va això ja ho farem nosaltres.*

Doncs ho mantenim, però no es va fer, es va deixar de fer per això, per falta de recursos humans, no hi vam arribar.

- **Podries dir els moments més àlgids de l'entitat, o sigui els moments més importants que recordis?**

+ Els moments més àlgids?

- **Potser la Mostra de Noves Veus podria ser un.**

+ els moments més àlgids de l'entitat van ser: la *Mostra de Noves Veus*, o sigui el concurs aquest, després la producció del *Giravolt de Maig*, vam fer altres operes però ja eren òperes senzilles, *Pimpinone* era una òpera senzilla, vestuari de tres sense escenografia, només hi havia un seient i una tauleta de centre que podien ser de qualsevol època.

Però amb el *Giravolt* no, amb el *Giravolt* havia de ser una estructura d'una casa de pagès, amb portalades amb sacs, com una pellissa, unes bigues i tot això construït per nosaltres.

La soprano, mira si vam arribar a un punt de refinament, que la soprano portava les sabates, folrades amb el mateix teixit que el bolso, o sigui era ja una exquisidesa de conya.

Aquesta va ser la gran òpera, que a més a més va anar a Vic, bueno que la vam estrenar a Terrassa, va anar per tot Vic, va anar em sembla que a Manlleu també, va anar al Joventut, va fer 5 representacions em sembla que tot junt.

Va ser el moment estel·lar màxim.

I després home, la participació nostra amb el concerts del Liceu de la Rambla, el que passa que allò no estava dins de l'entitat, era una cosa que era externa. Però Bueno l'entitat hi va participar d'una manera que va ser... L'Artur era allà, jo amb els cantants, des de l'entitat ho fèiem tot. Si els cantants els relacionava i l'Artur allà s'encarregava de que vingués per exemple l'Alcalde: el Pascual Maragall que vingués a donar 4 paraules, el senyor Molins, el polític: *ja el trucarem que també vingui*. Ningú s'hi negava, perquè és clar, el Liceu cremat, allà hi havia una tarima ala que s'hi podien fer xerrades i la gent volia saber com estaven les obres i llavors venia el director el Caminal que explicava: *en aquests moments estem fent pivotatges a l'escenari perquè pugui i baixi. Anaven explicant cada dissabte, a més que hi havia el Roger Riells i el Sessé que eren periodistes que també burxaven per tenir notícies fresques.*

Clar aquesta va ser una activitat que vam fer nosaltres, els Amics de l'òpera que vam fer per tenir més ressò, però no eren els Amics de l'òpera, era la coordinadora. Si nosaltres estàvem integrats a la coordinadora junt amb 11 entitats més. El que passa que qui bellugava els fils era Sabadell i nosaltres. Les altres entitats, algunes d'elles amb poca estructura a darrere, senzilles amb pocs aficionats, o sigui grups d'aficionats amb poca implicació estructural d'estatuts i tal i qual, o sigui molta gent que s'agrupava és brutal: els wagnerians, els seguidors del Maragall.. o sigui tenien unes estructures mínimes que funcionaven, però que no eren grans entitats.

Les grans entitats eren: Sabadell per damunt de tot i després Hospitalet. Hospitalet ja tenia una certa estructura i un cert volum. Les altres doncs eren això: molta gent a nivell individual que també s'ajuntava, no sé això t'ho explicarà molt bé l'Artur.

- Quins van ser llavors els factors principals del procés de dissolució de l'entitat?

+ A veure, fonamentalment la falta de relleu generacional, o sigui la Secretaria, per qüestions de feina i tot això, volia plegar i jo, per cansament, volia plegar. Bueno això no és cap problema, si hi ha relleu, i el relleu no sortia. Llavors, de dir Bueno com a alguna entitat ha passat i gràcies a això s'han refet, allò de dir: *vinga va, el President que sigui aquest és igual i la Secretaria aquest altre, però entre tots ho farem tot, el que no pugui fer la Secretaria ja ho farà jo o l'altre farà això.*

Llavors jo això no hi vaig voler entrar, això va ser culpa meva. Si som un equip cadascú fa una feina com fins ara. No, o sigui: *mira va aquest, i tu Joan podries estar amb contacte amb el President nou..*

No, perquè jo ja sé com soc i el President em dirà: ui i això com va, perquè això ja és la setmana que ve? Llavors jo diria: *Bueno ja ho farà jo* i aquest ja t'ho farà jo és allò que es va repetint i repetint. Llavors entre que estava cansat i no tenia ganes i a més veia a venir el ja t'ho farà jo, fora, pleguem i, pleguem ara, que estem amb èxit, perquè un altre solució és anar baixant anar baixant i baixant. Com alguna entitat que s'ha anat esllavissant, sense fer soroll s'ha anat esllavissant, no com un allau de neu que ho arrasa tot, no, un esllavissada suau.

Llavors a això tampoc hi vaig voler entrar, si pleguem, pleguem amb èxit i prou, un altre dia ja veurem que passa sinó que ho agafi un altre.

A més a més va plegar el Reventós i els Amics de la Música, aquí sí que hi havia una mica de deteriorament, aquí van intentar aguantar fins que van plegar, però Bueno van plegar, no va passar res.

La gent d'Hospitalet va veure el Pizzicato, un grup de pizzicato amb el segle Bach, música barroca... que se'n van ensortir, però també què va passar? Que van durar 8 o 9 anys i també perquè? per cansament. I nosaltres hem durat 26? Els Amics de la Música em sembla que van durar 30, la Fundació que va fer en Reventós.

7 o 8 o 9 el Pizzicato i nosaltres 26.

Quan la il·lusió i la força dels fundadors s'esgota, no hi ha relleu i això passa constantment.

Ens vam ajuntar amb Joventuts Musicals, o sigui els Amics de l'òpera a l'any 97 o 98, no m'enrecordo, vam entrar a Joventuts Musicals i ens va anar molt bé perquè la voluntat que teníem nosaltres al principi d'intercalar música instrumental, junt amb la música vocal que eren les aries. Doncs a Joventuts Musicals hi vam trobar terreny

abonat perquè era lo seu: conjunts, trios, quartets de corda, de vegades de vent, però de vent no tant, amb quartets de corda és el que més s'estilava i, molts i gent de gran qualitat.

Llavors va ser el Bagaria va venir per això també, perquè la informació d'Albacete la rebia a través de Joventuts Musicals, o sigui no perquè jo tingui allà un cosí a Albacete no, sinó que va venir perquè Joventuts Musicals al donar-nos informació vam descobrir el nom del Bagaria. *Vinga va Albacete*. Vam trucar i va venir aquí.

I amb el Quique Bueno, ens truquem, som amics. És un xaval, meravellós, esplèndid, un grandíssim músic, grandíssim músic i molt bona persona.

Llavors, és clar, a Joventuts Musicals vam ampliar la nostra àrea d'actuació, o sigui ja no tan sols eren cantants, sinó que a més a més eren instruments, músics d'instruments, la veu també és un instrument però diguem-ne, és una altra cosa no?

I això ens va anar molt bé a Joventuts Musicals vam formar part també de la junta de Joventuts Musicals i anàvem a fer les assemblees a Toledo, perquè a més a més les Joventuts Musicals de Catalunya és una Federació de juntes musicals d'Espanya que a la vegada és de Joventuts Musicals internacional que té la seu em sembla que és a Brussel·les, o sigui a Brussel·les hi ha la seu principal i llavors a nivell estatal: Espanya i a Espanya es distribueix en delegacions. O França també, però són delegacions estatals que totes estan més o menys lligades amb la central que és Brussel·les.

A Catalunya com que som una mica més especials amb tot, ja et dic, nosaltres no serem una branca de la central de Madrid, sinó formarem la nostra branca: la Federació Catalana de Joventuts Musicals adherida, evidentment, a la nacional que està a Madrid, però ens va funcionar... a més a més aquí funcionaven.

El concert que es va fer a Hospitalet, em sembla que es va fer el número 1000, em sembla, em sembla que va ser el número 1000. Un concert que ens va tocar fer, imagina't, a l'any 97, ara ja hi deu tenir, jo que se, 3000.

Joventuts Musicals ha funcionat molt bé i a més a més, teníem la facilitat de que Joventuts Musicals està molt ben subvencionada: Ministeri, Madrid, perquè és clar, depèn, la central està a Madrid, doncs el Ministeri de Madrid, li dona a la Central i la Central ho reparteix no? I llavors Generalitat, les quatre diputacions, Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona, també donaven diners a Joventuts Musicals.

Llavors Joventuts Musicals podia oferir qualsevol concert de quartets.

El Quartet Casals que és el número 1, doncs te'l podia oferir a uns preus inimaginables no? Gràcies a això.

Llavors això ens va ajudar molt, nosaltres vam ampliar molt la nostra gama de producte no?

- **Exacte.**

- **Llavors per últim, m'agradaria que parléssim sobre si trobes possible que a dia d'avui es pugui conformar un projecte de les mateixes dimensions i característiques o si més no, que s'engendri en base a una similitud en front el vostre propi projecte?**

+ Sí, sí sí. Només falta que hi hagi, ara t'ho diré així en plan una mica de conya, un boig que connecti amb quatre bojos més, però que siguin persones formals.

O sigui un boig que sigui formal no s'entén, però vull dir que siguin bojos però pencaires i llavors es pot muntar això i el que faci falta.

Perquè el públic o a la que li dones bon material et respon i això va començar essent venent catorze entrades allà dalt de la riera de Sanfeliu i catorze o quinze més que van venir per amistat i vam acabar, doncs això, enviant 1700 programes i vam acabar omplint el Barradas.

El dia que fèiem Sarsuela havíem de posar butaques addicionals, ara també ha passat alguna vegada. Amb la Sarsuela només, perquè això els torna bojos.

Et diuen: *no, jo es que m'agrada perquè entenc el que diuen*. Llavors jo em quedo així una miqueta i dic: *Bueno, quan un violí sona entens el que diu i quan un piano sona no entens el que diu, sona*.

Doncs els que canten fan notes musicals amb italià amb xino, Bueno però allò: *hace tiempo que vengo al taller y no se a que vengo. O: una morena y una rubia. Morena rubia*, aquesta fraseologia doncs a la gent els hi agrada, Bueno, ho entenc, però lo altre també els hi agrada i acaben en què lo altre també els hi agrada.

A la Sarsuela hi ha cadires addicionals, potser sí, però és que l'òpera s'omple del tot, només ens falten les cadires addicionals, o sigui que si hi ha gent: aquest boig que connecta amb quatre bojos més poden fer això que hem fet nosaltres, un altra vegada, el que passa és que han de coincidir.

Bojos n'hi ha molts, però coincidir tots junts amb una mateixa idea, això ja és més difícil.

Tauràs algo clar de tot? Perquè m'hi he enrotllat molt eh.

- **No si m'ha estat de gran ajuda, ara em puc fer una idea més clara i més detallada de tot el procés del projecte i de la teva pròpia visió dins d'aquest.**